

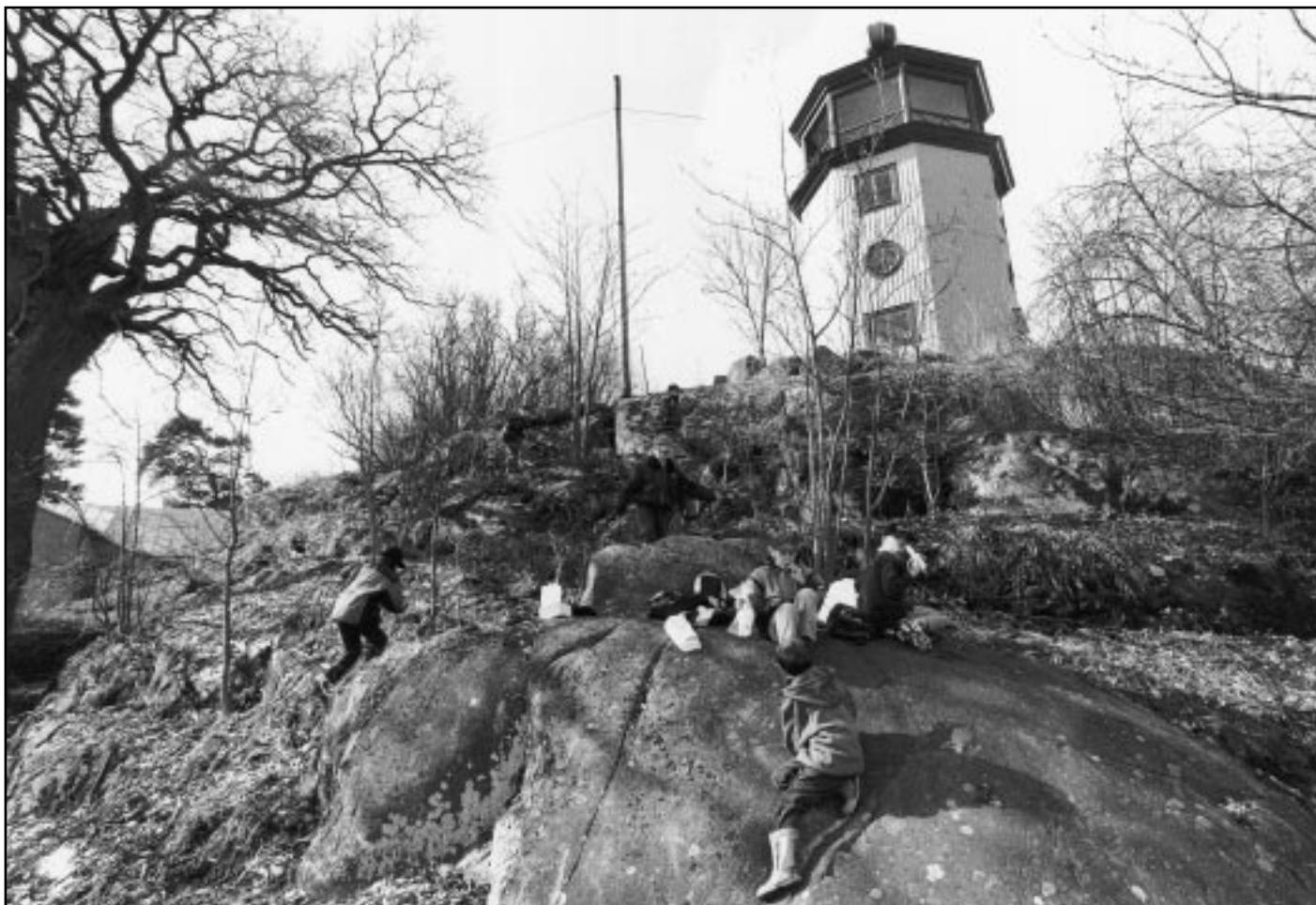

FOTO: YNGVE FRANSSON

Naturstudier på nära håll

Naturen har fått en egen plats i Bergianska trädgården. Nere vid Brunnsviken ligger Naturens hus nya lokaler där skolelever tas emot för att lära sig om djur och natur i levande form. Sid 12

Mest rådspengar till universitetet

Universitetet rankades högt i den omdebatterade rankingen i Moderna Tider. Ett annat tecken på hög kvalitet är att universitetet är den högskola som får mest medel från Humanistiska samhällsvetenskapliga forskningsrådet.

– Under de sex år jag suttit i rådet har universitetet alltid varit i topp, säger professor Ulf Sporrang som gjort en speciell sammanställning av vart rådets pengar har gått.

Sid 3

IT-tjänsterna samlas inom Tekniska byrån

IT-verksamheten inom Tekniska byrån ska omorganiseras och samlas i en gemensam enhet. En utredning har gjorts under vintern för att identifiera vilka krav framtiden kommer att ställa på Tekniska byrån.

Tekniska byrån hade ett stort underskott förra året och för att få upp lönsamheten kommer antagligen både personalminskningar och högre kostnader för de tjänster man erbjuder att krävas.

Sid 4

Stockholm ska få en akademisk profil

Karolinska institutets rektor Hans Wigzell arbetar just nu med att ge Stockholms universitet och högskolor ett gemensamt akademiskt ansikte utåt.

– Vi är otroligt starka här i Stockholm och har en mycket stor bredd. Men vår komplexitet som tidigare har varit en styrka har idag vänts till att vara en nackdel för oss, säger han.

Sid 5

Bolag för forskning och utbildning

Arbetet med att hitta former för att tjäna pengar på forskning och idéer från universitetet börjar få fastare konturer. Olika bolagsbildningar under SU Holding ska hitta, paketera och sälja idéer som är kommersiellt gångbara.

– Vi ska vara en länk mellan universitetet och kommersiella bolag, säger SU Holdings VD Anders Wickström.

Sid 8-9

Nya modeller för att rekrytera studenter

Sedan hösten 1997 har söktrycket på universitet och högskolor runt om i landet minskat, även om det totala trycket fortfarande är stort. Stockholms universitet är inget undantag. Kurser med tomma platser efter terminsstart har blivit ett problem för vissa institutioner. Men beror det enbart på det minskade söktrycket, eller finns det andra förklaringar? Studentbyrån ordnade storförum för berörd institutionspersonal för att reda ut frågan.

– Vi på studentbyrån har kunnat se att det finns mer luft i systemet nu än tidigare. Det är till exempel fler studenter som aldrig börjar de studier de blivit antagna till. Det har också blivit svårare att fylla vissa kurser med reserver. Därför ville vi sammanföra dem som har hand om antagningen vid institutionerna. Dels för att kunna jämföra antagningsarbetet, dels för att diskutera möjliga åtgärder till problemet.

Det säger Ingrid Sundberg som är chef för antagningsenheten vid universitetet. Hon menar att det ljusnande läget på arbetsmarknaden samt förändringar i populationen till viss del kan orsaka det minskade söktrycket, men att det inte räcker helt som förklaring. För att finna andra synsätt på problemet ordnade antagningsenheten en diskussionsträff i början av april. Inbjudna studievägledare och institutionssekreterare fick en chans att träffas och utbyta erfarenheter.

Att upplevelserna av studentrekrytering skilde sig åt mellan institutionerna stod tidigt klart. En del fyllde sina platser från första uppsoppsdagen och hade nästan inga avhopp, medan andra fick ta in nära hälften av kursdeltagarna från reservlistans nedre del, med sänkta meritkrav som följd. Ytterligare andra kunde notera 30- procentiga avhopp under första terminen.

FOTO: YNGVE FRANSSON

Ingrid Sundberg på Studentbyrån tror att mer riktad information till vissa målgrupper kan få stopp på det sjunkande söktrycket till universitetets utbildningar. Som ansvarig för antagningen sammanställer hon nu nya idéer för att locka studenter.

Det finns ett digert regelverk för hur antagningen ska gå till, men institutionerna har ändå en viss frihet. Till exempel får man till viss del bestämma storleken på de olika kvotgrupperna efter sina respektive behov. Reservantagningen är också ganska fri. Att institutionerna har sina egna tillvägagångssätt här ser dock inte Ingrid Sundberg som något problem.

– Nej, institutionerna har de bästa förutsättningarna för att själva lösa problemet med reservantagningen. Deras olikheter är knappast orsaken till luften i systemet.

Under dagen diskuterades det kring en rad olika lösningsförslag. ”Vi ska kanske istället titta på hur vi informerar studenterna

om kurserna, hur vi presenterar vår verksamhet och om informationen fångas upp av de tänkta målgrupperna” var en tanke som lades fram. Ingrid Sundberg håller med om detta:

– Ja, kanske borde vi lära lite mer av de mindre högskolorna med deras riktade rekrytering. Vi har hittills klarat oss med traditionella rekryteringsmetoder, till exempel utskick av utbildningskatalog till alla gymnasister, deltagande i mässor och skolbesök, men i dagsläget räcker det uppenbarligen inte.

Studentbyrån ska nu sammanställa de idéer som framkom under dagen för att få en överblick och kunna arbeta mer målinriktat med studentrekryteringsfrågan.

Johanna Lundberg

Studentrekryteringsfrågan är i fokus för en styrgrupp som tillsatts av förvaltningschef Leif Lindfors. Ordförande i gruppen är informationschefen och sekreterare är Kerstin Söderström. Gruppen har tagit fram ett handlingsprogram som ska skickas ut till institutionerna.

Frågan om studieinformationen är central och i samband med antagningen i höst ska en utvärdering göras för att se varifrån studenterna fått information om universitetet och vilken information som har gjort att de valt SU.

SU-NYTT

är personaltidningen vid Stockholms universitet. Tidningens upplaga är 5 300 exemplar.

Adress:

SU-Nytt, Bloms hus
Universitetsvägen 10, 106 91 Stockholm

Nästa nummer av SU-Nytt utkommer 4/6

Manusstopp 17/5. Företagsannonser senast 10/5.

Eftertexterna (annonserna) längst bak i SU-Nytt upphörde från nummer 8/98. Se information på universitetets hemsida: <http://www.insidan.su.se>

Ansvarig utgivare:

Lena Wollin

Fax till redaktionen 15 36 93

Redaktörer:

Tommy Ringart, Andreas Nilsson,
Anette Norberg-Tägt tel 16 22 55
E-post: anette.norberg-tagt@info.su.se

Annonser (prislista) och grafisk form:

Kjell Lundgren / ArcoMedia tel 16 29 02
E-post: kjell.lundgren@arcomedia.su.se fax 16 12 50

Externa adresser:

Jeanette Andén / ArcoMedia tel 16 49 23
E-post: jeanette.anden@arcomedia.su.se

Redaktionsråd: Sven Hovmöller · Bo Inge Skarström
Erik Skogh · Lennart Tonell · Lena Wollin

Prenumerationer och adressändring:

Fast anställda erhåller tidningen utan kostnad. Adressändring meddelas till Personalbyrån. Övriga kan bli prenumerant eller meddela adressändring genom att kontakta Jeanette Andén, tel 08-16 49 23.

Redaktionen förbehåller sig rätten att vid behov korta i insända manus. Skriv därför kort redan från början. Insända manus returneras ej. Ej signerat material ansvarar redaktionen för.

ISSN 1103-2375

Mest rådspengar till universitetet

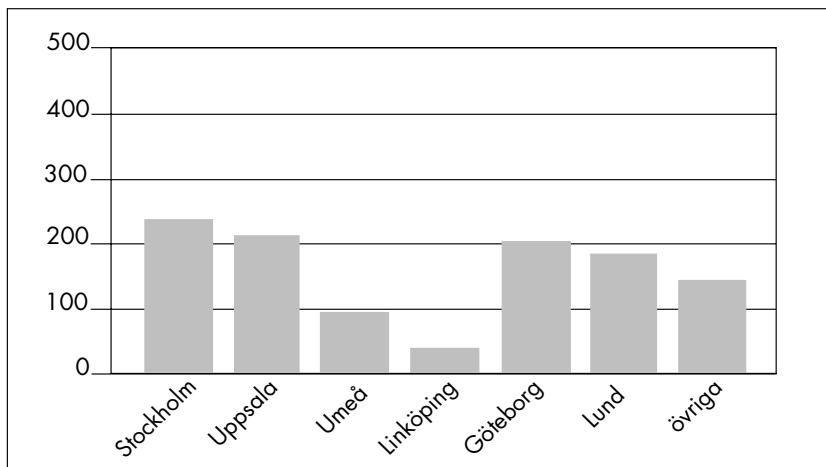
Det är inte bara på Moderna Tidens rankinglista som Stockholms universitet hamnar längst upp. Det finns även sammanställningar från HSFR (Humanistiska samhällsvetenskapliga forskningsrådet) som visar att Stockholms universitet är det universitet som fått mest av de medel som rådet delar ut.

– Det här ser jag som en bekräftelse på att vi har en hög forskningskvalitet. Under de sex år jag suttit i HSFR har universitetet alltid varit i topp. Det säger Ulf Sporrong professor i kulturgeografi. Han har suttit i rådets granskningsnämnder för ekonomi och arkeologi och han har även gjort en speciell sammanställning av hur rådets stöd till vetenskapliga publikationer har utvecklats under tio år. Sammanställningen över publikationsstödet omfattar åren 1985 till 1995 och visar att Stockholms universitet är det lärosäte som fått bidrag till klart flest publikationer. Publiceringsbidraget ges till vetenskapliga böcker, eller enskilda artiklar i tidskrifter.

Även när det gäller forskningsbidragen från HSFR och antalet

tjänster som rådet stöder dominerar Stockholms universitet (se även diagram).

– Det är inte så att vi är fler rådsmedlemmar från Stockholms universitet än från andra universitet och högskolor. Det är nog snarare så att vi kapar åt oss mest av rådets stöd på grund av att vi har en hög kvalitet i vår forskning, säger Ulf Sporrong. En viktig bidragande orsak till

Antal beviljade projektbidrag från HSFR för tiden 1995–1998, fördelat på olika universitet

den höga forskningskvaliteten tror han är att Stockholms universitet är ett stort universitet och att det finns en tillräckligt stor "kreativ massa" här. Men även det faktum att man är van att söka medel från och kommunicera med råden tror Ulf Sporrong spelar in. Vad säger då Ulf Sporrong om den listning som Moderna Tider har gjort.

– Jag tror att vi ska vara bered-

da på att vi kommer att utsättas för den här och andra typer av jämförelser. Och varför inte? Enligt min mening är det bra med konkurrens inom forskarvärlden. Den som inte lyckas så bra blir ju tvungen att ta tag i det som inte fungerar.

Tommy Ringart

Stockholms universitet överst i omtvistad ranking

Stockholms universitet hamnade överst i den rangordning av landets universitet och högskolor som tidskriften Moderna Tider redovisar i sitt aprilnummer. Det är samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnen som har undersökts och i samtliga ämnen utom tre kommer Stockholms universitet på första eller andra plats.

20 ämnen hos 23 högskolor har givits olika betyg beroende på status, attraktion, resurser och prestation. Totalt sett hamnar alltså universitetet på första plats med Uppsala universitet på andra och Göteborgs universitet på tredje plats.

Debatten om nyttan av att göra en ranking på detta sätt har varit livlig. Universitetskansler Sigbritt Franke skriver till exempel i Dagens Nyheter att det finns en risk att högskolorna anpassar sig till de "endimensionella och ytli-

ga kriterier som brukar användas i rankingsammanhang". Charlotte Friberg, på Dagens Nyheters ledarredaktion, menar däremot att det finns ett behov av "konsumentvägledning. Idag är rangordningen mellan lärosäten känd för de initierade. Det är inte mer än rätt att den inofficiella informationen sprids till fler". Det skriver hon bland annat i DN.

– Jag ifrågasätter naturligtvis inte resultatet av Moderna Tidens undersökning, säger rektor Gustaf Lindencrona med ett nöjt leende. Metodens subtilitet kan säkerligen diskuteras men bortsett från det så menar jag att placeringen till stor del är ett resultat av vår decentraliserade organisation. En organisation där den kreativitet som finns hos våra lärare och studenter kan blomma.

Rektor ser risker i ranking även om det också finns positiva sidor

av att rangordna högskolor och universitet.

– De som förordar ranking menar att det egentligen handlar om att lyfta fram en tyst kunskap som sökande och studenter redan besitter och då kan man givetvis fråga sig vad det tjänar till. Det finns en risk att resultaten används som argument i utbildningspolitiken vilket inte är bra. De som har en dålig ranking kan använda det som ett argument för att få mera pengar så att de kan bli likvärdiga med dem som har en bättre.

– Idag finns en viss balans mellan samverkan och konkurrens mellan lärosätena fortsätter rektor. Rankingens förstärker konkurrensen och kan leda till en minskning av det ganska omfattande samarbete som idag förekommer. Det är tveksamt om man med ett utvecklat rankingsystem vill stödja en mindre högskola på det sätt vi gjort med till exempel

Södertörns högskola och Gotlands högskola.

– I de länder där ranking är etablerat görs listor av flera av varandra oberoende tidskrifter eller andra aktörer. Om någon börjar med ranking får man räkna med en liknande utveckling i Sverige. Blir ranking etablerat är det säkert bra med pluralism menar rektor.

Den 10 maj får studentkåren besök av delar av Moderna Tidens redaktion. De kommer hit för att diskutera fördelar och nackdelar med ranking av universitet och högskolor. Med i panelen sitter också rektor Gustaf Lindencrona, ordföranden i kvalitetsgruppen Kerstin Dahlbäck, universitetskanslern Sigbritt Franke och studentkårens ordförande Johan Blaus. Platsen är Rotundan i Allhuset och tiden 12.30 till 14.00.

Tommy Ringart

Ny ordning för IT-tjänsterna

Nu håller all IT-verksamhet inom Tekniska byrån på att omorganiseras. Genom att samla all service i en enhet hoppas man kunna erbjuda bättre tjänster och höja kompetensen. En viktig orsak är också att Tekniska byrån hade ett stort underskott förra året och förändringen kommer antagligen att innebära personalminskningar.

En omfattande utredning av IT-verksamheten har gjorts under vintern för att få en överblick över dagens organisation och vilka uppgifter den har. Ansvarig för arbetet har teleenhetens chef Gunnar Backteman varit.

– Vi har försökt att få fram fakta om vilka krav som kommer att ställas på Tekniska byrån framöver.

Gunnar Backteman har lett en projektgrupp med deltagare från dagens enheter och de har sammanställt sitt resultat i två rapporter. Den ena redovisar gruppens analyser, den andra hur verksamheten bör organiseras för att kunna möta framtiden i form av ny teknik, ökad användning av IT, förändrade kundönskemål och nya krav på kompetens.

En viktig del är också att Tekniska byrån efter fler år med ekonomiskt underskott måste få en stabiliserad ekonomi.

– I oktober ska jag redovisa inför universitetsstyrelsen hur vi handlat för att klara av underskottet. Senast år 2000 ska vi gå jämt upp, säger Fredrik Hjortzberg-Nordlund, Tekniska byråns chef.

Ekonomiskt självbärande

Utredningen slår fast att Tekniska byrån även i framtiden ska stå för infrastrukturen när det gäller IT-verksamheten. Men uppdraget ska mer vara inriktat mot service och verksamheten ska vara ekonomiskt självförsörjande. Man vill även fånga in studenterna i den nya organisationen.

– Tanken är att erbjuda en mer uttalad service mot studenter. De är en viktig kundgrupp och måste också få del av universitets nätverk mer än de får idag. Mer IT-pedagogik kräver också förutsättningar för studenterna att ta tillvara den, säger Gunnar Backteman.

– Planen är att inrätta en enda stor IT-enhet, som är en hopslagning av alla dagens tjänster. Då måste vi bland annat se till att

öka kompetensen inom området och för det behöver vi antagligen även ta in folk utifrån, säger Fredrik Hjortzberg-Nordlund.

När det gäller kompetensen står det i utredningen att dagens anställda har kunskaper från den äldre organisationen, där bland annat uppbyggnaden av nätverk var en huvuduppgift. Morgondagens IT-enhet ska istället mer syssla med att använda det befintliga nätet och arbeta mer över Internet.

Fredrik Hjortzberg-Nordlund har gett projektgruppen mandat att fortsätta med arbetet in i nästa fas. Av de idag drygt 50 anställda kommer ett mindre antal personer antagligen att bli övertaliga. Just nu pågår förhandlingar med de olika fackförbunden.

– Ambitionen är att bemaningen ska vara löst före midsommar. Alla ska veta vart de hör innan semesterna, säger Gunnar Backteman.

Tydliga mål har saknats

Ett problem han upptäckt under arbetet med utredningen är att det ofta saknats tydliga mål för verksamheten. Det i sin tur har gjort det svårt för enheterna att fungera kommersiellt.

Uppdelningen av Tekniska byråns delar 1994 i affärsdrivande verksamhet och servicefunktioner har ställt krav på vissa att vara ekonomiskt självbärande. Men utan att klart ha definierat förhållandena mellan olika delar och förhållande till övriga universitetet har lönsamheten varit svårt att uppnå.

– En orsak till omorganisationen är också att vi även vill få en större tydlighet i verksamheten, till exempel har affärsdrivande Datakom haft ett oklart förhållande till nätenheten och teleenheten.

I den nya organisationen ska varje tjänst i princip kunna täcka sina egna kostnader. Det innebär att priserna för en del tjänster kommer att öka, till exempel föreslås årsabonnetmanget för telefoner öka och en avgift för dataportar planeras också att införas.

Att utredningens förslag kommer att innebära ökade kostnader för institutionerna inser Gunnar Backteman. Men han tycker att det i första hand är en fråga för universitetet centralt.

– Om vi ska vara affärsdrivande måste vi kunna ta ut priser därefter. Att mindre institutioner

får det svårt ekonomiskt går kanske att lösa med någon form av subventionering till exempel.

Arbetet med utredningen har bedrivits mycket öppet, med bland annat ett hemsida där berörda anställda har fått information om projektet och kunnat föra debatt på ett prattorg "utan chefer" som Gunnar Backteman uttrycker det.

– Öppenheten beror på att det inte finns någon anledning att hymla om vad vi gör. Med information blir det också lättare att få med personalen på vad vi vill göra. Vilket i sin tur ger projektet bättre mandat uppåt i organisationen.

– Gensvaret har varit stort, speciellt med tanke på att det mesta av möten och information har skett utanför arbetstiden. Även institutionernas data- och systemansvariga har bett om att få vara med, fastän de inte berörs direkt av förändringarna.

Andreas Nilsson

Strategier för Tekniska byråns IT-verksamhet

Tjänster

Automatiska tjänster blir allt viktigare, till exempel katalogtjänster och möjlighet för studenter att anmäla sig till kurser

Teknik

Tele- och datanäten blir ett gemensamt fiberoptiknät, en "bredare" infrastruktur erbjuds där förutom nät även sökmotor, katalogtjänster och liknande ingår

Organisationen

Platt och relativt liten fast personal, gemensam helpdesk mot kunderna, affärsmässighet

Kompetens

En mindre personalstyrka som genom job-rotation har breda kunskaper, ett fast uppbyggt nätverk av utomstående resurser som engageras vid behov

Ekonomi

Standardisering och stordrift för långsiktiga och billiga lösningar, utbyggt redovisningssystem för att följa upp lönsamheten för olika tjänster

Mer pengar till forskningen 1998

Universitetet fick 33 miljoner kronor mer i bidrag till forskning och forskarutbildning 1998 i jämförelse med året innan. Totalt fick universitetet in 448 miljoner 1998 i externa medel i form av bidrag. Det framgår av de nyligen framtagna siffror planeringsenheten sänd in till HSVs NU-databas. (NU-databasen är en sammanställning av statistikuppgifter från alla universitet och högskolor.) Dessa uppgifter finns även i universitetets årsredovisning.

Det tyngsta bidraget kommer från forskningsråden men även stiftelsepengar och EU-medel är viktiga bidragskällor för totalsumman. Medan forskningsrådsmedlen ligger kvar på ungefär samma nivå har såväl bidragen från stiftelser som EU ökat något.

Förvaltningen uppvisar stort underskott

– Vi vet ännu inte hur vi ska gå fram, men underskottet är stort och åtgärder måste genomföras. Så kommenterar förvaltningschefen Leif Lindfors det underskott på 22 miljoner som den centrala förvaltningen visar upp för 1998.

Av underskottet hörhär 16 miljoner från Tekniska byrån. Verksamheten på Tekniska byrån är lite speciell i universitetsorganisationen eftersom det är den enda verksamhet som inte är anslagsfinansierad och ska bära sina egna kostnader.

– Det är ett så pass stort underskott som Tekniska byrån visar upp att vi måste överväga att göra oss av med hela verksamhetsgrenar. Det blir nog oundvikligt med personalnedskärningar, säger Leif Lindfors.

Samtidigt menar han att det är viktigt att avvakta utfallet för 1999 eftersom många av besparingsåtgärderna som sattes in 1998 ännu inte har fått full effekt. Leif Lindfors tar som exempel det faktum att fotoavdelningen lagts ner vilket man räknar med ska spara omkring en miljon kronor. Under april kommer en första avstämning för 1999 och Leif Lindfors räknar med att bilden ska klarna då.

Tommy Ringart

Han ska ge Stockholm ett akademiskt ansikte

Hans Wigzell är en man med många järn i elden. Rektor för Karolinska institutet, aktiv forskare med egna doktorander, nybliven vetenskaplig rådgivare till regeringen. Ett av hans senaste uppdrag är att ge Stockholm ett gemensamt akademiskt ansikte utåt för att klara av konkurrensen från andra orter.

Hans Wigzell kommer skyndande från ett möte på Vetenskapsstaden med slipsen uppknuten och slängande runt halsen. Ändå förmedlar han lugn och eftertanke när han väl kammat luggen ur ögon och börjar fästa tankarna på sitt uppdrag att samla information om Stockholms universitet och högskolor.

– Vi är otroligt starka här, med en mycket stor bredd. Men den komplexitet som tidigare har varit en styrka har idag vänts till att vara en nackdel, säger han.

Med den omfattande utbyggnaden av högskolan samt forskningens och utbildningens allt större beroende av externa finansierare är det idag helt livsavgörande att kunna visa upp sig på marknadstorget bland studenter, stiftelser och företag.

Hans Wigzell tror dessutom att den komplexa högskolesituationen i Stockholm bara kommer att bli mer uttalad. Forskningen blir allt mindre bunden till ett ämnesområde och även utbildningarna börjar få en bredare bas.

– Nyligen startade vi på KI en ingenjörsutbildning tillsammans med KTH med bioteknikinriktning. För oss på KI blir ämnena som datavetenskap, matematik och kemi allt viktigare. Och varför ska vi bygga upp en egen kompetens inom de områdena när den redan finns hos våra grannar?

Som ordförande för Stockholms akademiska forum har Hans Wigzell fått i uppdrag av Stockholms akademiska rektorskonvent att se över hur informationen kan skötas bättre.

– Lösningen är att ge den akademiska världen en gemensam utgångspunkt i Stockholms akademiska forum. En mötesplats både fysiskt och virtuellt, genom resurser på Internet, där det går att orientera sig inom högskolorna. Jag skulle vilja se ett akademiskt "What's on in Stockholm" med till exempel aktuella konferenser och vetenskapliga föredrag, säger han.

Idag finns ett flertal personer i olika organisationer som arbetar med gemensamma informationsprojekt inom Stockholms högskolevärld. Problemet är att arbetet sker splittrat och utan kontakter.

– Resultatet är att vi inte är bra på att föra ut information om vad vi håller på med. Bara fläckvis fungerar det tillfredställande. Om vi inte lyckas bättre kommer vi att få problem i framtiden.

Hans Wigzell är utsedd av rektorskonventet som ansvarig för uppdraget. Den som kommer att arbeta mest med det praktiskt är Stockholms universitets informationschef Lena Wollin. Fram till årskiftet är hon deltidstjänstledig från universitetet och sitter på Stockholms akademiska forum för att hålla ihop arbetet.

– Det är en utmaning och oerhört roligt. Att Stockholm är Sveriges största studentstad är inget som direkt märks i stadsbilden, säger hon. Föresättningsarna för det arbete vi ska göra är minst sagt goda. Intresset för Stockholms universitet och högskolor är stort och det finns många entusiastiska

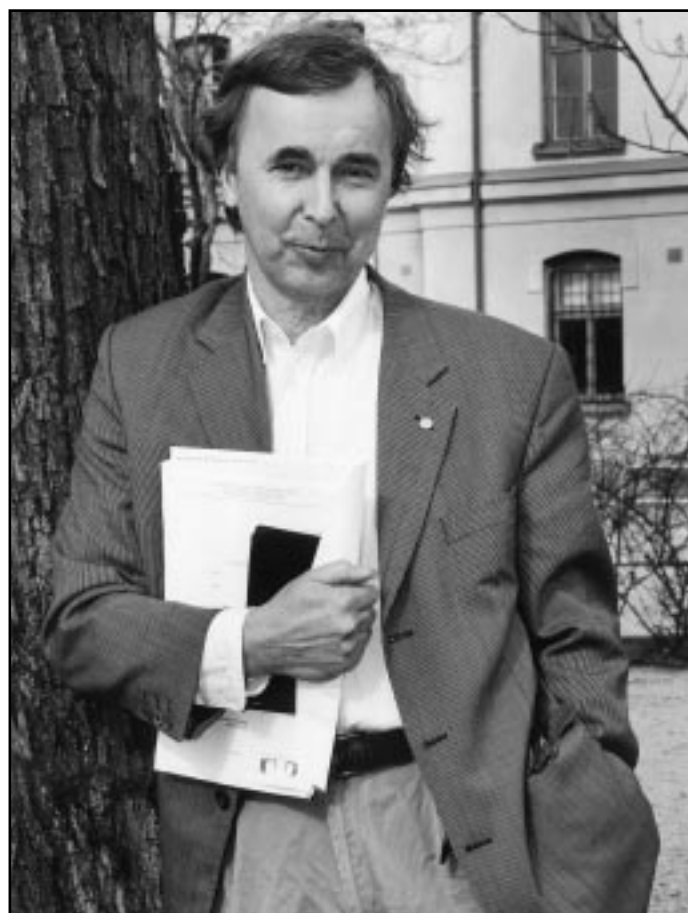

FOTO: ANETTE ANDERSSON

För att ge Stockholms stora universitet och högskolor en tydligare gemensam profil vill Hans Wigzell att informationen koordineras från Stockholms akademiska forum.

människor som arbetar för att göra oss synligare och lättare att nå.

I den första fasen ska IT-projektet Stockholm Universities Online (SOL) samordnas med Stockholms akademiska forum. Enligt Hans Wigzell kännetecknas SOL-projektet idag av fiffiga tekniska lösningar, medan själva innehållet ännu saknar skärpa. Även samarbetsorganisationen Studying Stockholm ska integreras.

För att lyckas är det viktigt att själva logistiken fungerar och är enkel. Hans Wigzell förklarar att ett regelbundet utbyte av information till exempel kräver det självklara att olika datorfiler går lätt att konvertera. Helst vill han även se att delar av informationsarbetet på högskolorna automatiskt förmedlas till Stockholms akademiska forum. Behövs extra arbete blir det lätt inte av.

Hans Wigzell utstrålar verkligen att uppdraget han fått av rektorskonventet känns viktigt, trots

att han har så mycket annat att syssla med. Att denne upptagne man kan verka så lugn säger han beror på att han lärt sig att koppla bort stressen efter många år. Han har också blivit duktig på att delegera till andra omkring sig.

– Dessutom är det viktigt att inte övervärdera sig själv. Vara ärlig och kosta på sig att inte bara vara så seriös, utan se lite humoristiskt på saker och ting.

Nu har han att förvalta förtroendet och förhoppningarna från de övriga rektorerna. Att alla tycker att uppdraget är viktigt ser han som stimulerande.

– Vi vet inte hur det kommer att gå, vilket är spännande. Resultatet går nog att se först om ett, eller snarare två år. Drömmen är sedan att få en mer permanent lösning – kanske lite som samarbetet med det lyckade Studentpalatset. En sådan möjlighet till oväntade möten för Stockholms akademiker saknas idag.

Andreas Nilsson

Stockholms akademiska forum – ska profilera Stockholm som akademiskt centrum och är tänkt att vara den naturliga ingången till områdets högskolor. Startade 1998 på initiativ av rektorskonventet och är ett samarbete mellan Stockholms universitet, KTH, KI, Södertörns högskola, Handelshögskolan och Lärarhögskolan.

Stockholm Universities Online (SOL) – ska skapa ett nätverk på Internet mellan rektorskonventets sex deltagare samt företag, organisationer och myndigheter. Målet är att skapa förutsättningar för informationsutbyte och nya samverkansformer.

Studying Stockholm – ska marknadsföra Stockholm som kompetenscentrum för utländska studenter och forskare samt samla högskolornas internationella arbete. Det är ett samarbete mellan så gott som samtliga högskolor i regionen och har för närvarande 16 medlemmar.

Campuskonferens med kvaliteten i fokus

Ett återkommande inslag på universitetets agenda är campuskonferensen. Den är ett led i kvalitetsarbetet vid universitetet och ger tillfälle till utbyte av erfarenheter på olika områden mellan studenter och lärare.

Årets campuskonferens den 24 mars hade rubriken *Aktiva studenter ger ett aktivt universitet* och handlade om studentinflytande. Rektor Gustaf Lindencrona inledde med att tala om universitetet som lärarnas, forskarnas och studenternas gemensamma projekt. Ansvar för verksamheten är delat och alla kan och bör bidra till ett aktivt samarbete. Studentmedverkan är en självklarhet i en demokratisk verksamhet och att engagera studenterna är ett arbete som inte får underskattas menade han.

Högskoleverkets chef och tillika universitetskansler Sigbrit Franke fortsatte att tala på temat studentmedverkan och kvalitet, innan dagens kortseminarier tog vid. Föreläsningarna var välbesökta och många fick ståplats. IT som hjälp i undervisningen och hur man knyter gamla studenter till den nuvarande verksamheten, var några av de frågor som diskuterades. Dagen avslutades med en mycket uppskattad improvisationsteater på temat studentinflytande.

Johanna Lundberg

FOTO: YNGVE FRANSSON

Hanna Philipsson från teatervetenskapliga institutionen var en av dem som delade med sig av goda idéer om studentinflytande.

Kvalitetsarbete med sikte mot förstaplatsen

– Vi har de formella förutsättningarna för ett studentinflytande, men det reella inflytandet kan man alltid arbeta mer med. Sigbrit Franke var bestämd i sitt tal på årets campuskonferens med temat studentinflytande. Som nybliven kansler vid Högskoleverket tänker hon granska kvalitetsarbetet på universiteten noggrant. En av bedömningsgrunderna kommer att vara hur mycket studenterna har att säga till om.

Studentmedverkan är en förutsättning för ett demokratiskt fungerande universitet och något som bör uppmuntras, menade Sigbrit Franke och började med att gratulera Stockholms universitet till valet av ämne för konferensen. Hon följde den linje som rektor Gustaf Lindencrona på-

börjat i sitt inledande tal genom att tala om universitetet som ett gemensamt projekt, där både studenter och personal delar på ansvaret för verksamheten. Båda talarna betonade att kvalitetsarbetet givetvis inte ska bedrivas för dess egen skull, utan syfta till att gynna samarbetet mellan studenter och lärare och på så vis stärka hela verksamheten på sikt.

Sigbrit Franke utlovade dessutom en noggrann granskning av verksamheten vid svenska universitet och högskolor, med en rangordning på en tre-i-topp lista som resultat. Man kommer främst att bevaka arbetet med jämställdhetsfrågor, socialsnedrekrytering och inte minst: studentinflytande. Hur står sig då Stockholms universitet i "kampen"?

– Vi har länge arbetat med stu-

dentmedverkan i vår verksamhet och därför tror vi inte att det blir något problem vid granskningen av den frågan. Vi tycker egentligen inte att man bör ranka universitet, men om det görs så tror vi att Stockholm har en god chans.

Det menar Kerstin Dahlbäck och Mona Bessman i den centrala arbetsgrupp för kvalitetsfrågor som ligger under pedagogiska rådet. Gruppen ska överblicka och underlätta kvalitetsarbetet ute vid institutionerna. I arbetsgruppen ingår bland annat representanter från studentkåren och doktorandrådet. Frågan om studentinflytande och hur man ska integrera fler studenter är en högt prioriterad fråga betonar de.

– Stockholms universitet har ju en majoritet så kallade icke-traditionella studenter, det vill säga

studenter över 25 år varav en del kanske gjort ett längre studieuppehåll. De har ofta både familj och arbete utöver studentlivet på campus och syns mera sällan i verksamheten här. Men vi försöker att engagera också den gruppen.

Arbetsgruppen för kvalitetsarbetet vid universitetet har även startat en seminarierie som behandlar just studentmedverkan. Alla, såväl studenter som lärare och forskare, är välkomna. Nästa träff är den 12 maj kl. 10-12 i seminarierum 5 i Aula Magna. Birgitta Åkerman från matematisk-naturvetenskapliga fakulteten och Ragnar Ohlsson från kulturvetarlinjen ska då tala om olika undersökningar som gjorts om vart studenterna tar vägen efter avslutad utbildning.

Johanna Lundberg

Studentinflytande från grunden

Ett återkommande tema under campuskonferensens föreläsningar var kursutvärderingar. Hur gör man en bra utvärdering? Vem har ansvaret för att den blir gjord? Och hur ska resultatet hanteras? Ett flertal svarsförslag gavs under dagen av föreläsare från både institutioner och studentkåren.

Utvärderingar är ett utmärkt exempel på arbete på gräsrotsnivå, där förändringar kan föreslås och genomdrivas av dem som är direkt berörda. Kanske kan arbetet med kursutvärderingar sägas utgöra själva grunden i studentinflytandet.

Men ett inflytande utövas inte av sig självt. En utvärdering som sammanställs lite hastigt av studenterna för att sedan hamna i någon låda hos läraren, minskar troligen engagemang inför kommande utvärderingar från båda sidor.

Sigbrit Franke framhöll i sitt inledande tal vikten av att engagera studenterna i arbetet med kursutvärderingar, men påpekade samtidigt att kvalitetsarbetet är ett gemensamt projekt som angår alla inblandade.

Sigbrit Franke betonade särskilt att man bör framhäva positiva

exempel som uppmuntrar till vidare aktivitet. Ett flertal sådana lyckade projekt vid institutionerna redovisades under dagen. Studenter och lärare från teatervetenskapliga och arkeologiska institutionen berättade om sina respektive utvärderingsmetoder, som fungerar mycket bra. Gemensamma drag i deras modeller är täta utvärderingar under kursens gång med snabb uppföljning och avslutande diskussion i helklass tillsammans med läraren.

Från studentkåren kom förslag på en "universalmodell" för utvärderingar. Också den byggde på samarbete mellan studenter och lärare.

Gemensamt för föreläsningarna

om utvärderingar var tanken om ett delat ansvar. Det måste finnas en öppenhet från lärarnas sida vad gäller vägar till förändring, samtidigt som studenterna måste ta utvärderingsarbetet på allvar. Personangrepp på lärare bör undvikas, medan självkritiska synpunkter – både från lärarnas och studenternas sida – välkomnas. Noggrann arkivering och möjlighet att få ta del av tidigare års resultat var andra råd för ett väl fungerande utvärderingsarbete.

Johanna Lundberg

Ramavtal med Teknikbrostiftelsen klart

Universitetet ska få bättre kontakt med näringslivet

Ett ramavtal mellan Teknikbrostiftelsen i Stockholm och universitetet blev klart i början av april. Avtalet omfattar 2,9 miljoner kronor i sex olika projekt.

• För att komma igång med ett tvärvetenskapligt centrum för riskforskning bidrar Teknikbrostiftelsen i Stockholm med 300 000 kronor. Pengarna ska användas för att under våren 1999 starta en mastersutbildning i Risk & Credit Management. I den kommer cirka 30 företag att delta med studenter och sponsring. Ett internationellt seminarium, Risk Behavior and Risk Management, hålls också i Stockholm under juni. Cirka 300 forskare från ett 40-tal länder beräknas delta. Universitetet bidrar också med 300 000 kronor för att kunna marknadsföra och hitta externfinansiering till verksamheten. Hela detta nya centrum för riskforskning ska organiseras i form av ett externfinansierat projekt.

• En annan idé som Teknikbrostiftelsen fastnat för är att undersöka möjligheten att bilda en alumniförening, en förening med gamla elever. Tanken är att en alumni ska kunna mobilisera sponsorer och göra kontakten med det omgivande samhället mer levande. I bilagan till ramavtalet

påpekas att det bara är Handels-högskolan i Stockholm som har en levande alumnitradition i Sverige. Chalmers tekniska högskola och Linköpings universitet har dock under senare år dragit igång alumni med gott resultat. För Stockholms universitets del avsätts 200 000 kronor av Teknikbrostiftelsens medel för att bygga upp ett gemensamt centrum för nya eller etablerade alumniföreningar inom institutioner eller ämnesområden. Ett första steg blir att bygga ett centralt register över de omkring 25 000 som tagit examen efter 1984.

• Juristcentrum får 400 000 kronor av stiftelsens medel. Juristcentrum förmedlar kontakter mellan företag och juridikstudenter inom universitetet. Det handlar framför allt om att förmedla praktikplatser för studenterna.

• För att kunna fånga upp förfrågningar från bland annat storföretag om akademiskt utformat utbildningspaket för anställda bidrar stiftelsen med 500 000 kronor till en förstudie. Enligt

bilagan till ramavtalet har universitetet fått förfrågningar från ett tiotal storföretag om sådana kurser. Men universitetet har hittills inte kunnat ta hand om dessa förfrågningar. Istället har företagen vänt sig till andra som kunnat ordna utbildningarna i Sverige eller till utländska universitet (se även artikel på sid 9).

• Det bolag, Idéagenten, som startar för att främja studenternas intresse av att starta eget är också ett delägt dotterbolag till SU Holding AB (se även artikel på sid 8). Här bidrar Teknikbrostiftelsen i Stockholm med 500 000 kronor.

Teknikbrostiftelsen i Stockholm ska enligt sina statuter söka partnerskap med regionens högskolor för att föra ut forskningsresultat. Det finns sju liknande regionala stiftelser i landet. Teknikbrostiftelserna har alla fått sina medel av regeringen och ska avvecklas 2007.

Tommy Ringart

Internrevisionen 1998:

Resor och upphandling ses över

– De anmärkningar som finns i internrevisionens rapport är inte så uppseendeväckande. Att se till att allt sköts helt korrekt är ett arbete som egentligen aldrig tar slut. Men vi kommer naturligtvis gå igenom anmärkningarna och vidta de åtgärder som är nödvändiga. Det säger förvaltningschef Leif Lindfors efter en genomgång av internrevisionens rapport för år 1998.

När det gäller institutioner och enheter talas det bland annat om "bristande uppföljnings- och budgeteringsrutiner, bristande kontroll av de externa projektens ekonomiska utveckling och bristande upphandlingsrutiner".

Internrevisionen anmärker också på att det saknas policy, regler och riktlinjer för resor. Otydligheter i Ladok-systemet får även anmärkningar. Det bör göras klart vem som får godkänna betygsuppgifter och vem som får vara examinator, skriver internrevisionen.

Den senare punkten, hur man utser och dokumenterar vem som får vara examinators, håller på att ses över berättar Leif Lindfors. När det gäller de övriga punkterna som rör den centrala administrationen kommer Leif Lindfors senare i år att sammanställa en lista till styrelsen över åtgärder som ska vidtas. Det rör i första hand och rese- och upphandlingspolicyn.

Tommy Ringart

Bästa affärsplanen utses i höst vid universitetet

Stockholms universitet är en av huvudarrangörerna till affärsplan tävlingen Venture Cup som startar i höst. Meningen är att forskare, studenter och allmänhet ska omsätta de affärsidéer de bär på i konkreta och väl genomarbetade affärsplaner utifrån vilka nya företag de vill starta. Initiativtagare och organisatör är den stora konsultfirman McKinsey & Company.

– Meningen är att vi ska försöka överbrygga klyftan mellan riskkapital och erfarna entreprenörer å ena sidan och studenter och forskare med goda idéer å den andra, säger Johan Falk som är konsult på McKinsey.

Liknande tävlingar har tidigare genomförts i bland annat Tysk-

land där riskkapitalmarknaden satsade 400 miljoner kronor på omkring 30 nystartade företag. Nyligen avslutades även en tävling på västkusten i Sverige där över 200 idéer lämnades in.

Slutprodukten i tävlingen är en affärsplan som ska omfatta omkring 30 sidor och beskriva såväl affärsidén som hur denna ska genomföras och finansieras.

I stockholmsområdet startar tävlingen den 15 september och delas in i tre steg. Varje steg tar två månader och under dessa förfinas och utvecklas deltagarnas affärsplaner med hjälp av konsulter från McKinsey och ett hundratal entreprenörer och experter som fungerar som handledare i tävlingen.

Varje steg avslutas med att de

bästa förslagen belönas, i de två första stegen med priser på mellan fem och femtontusen kronor. I det tredje och avslutande steget ska affärsplanerna vara färdiga och då utses också den bästa affärsplanen. Den belönas med 200 000 kronor. Andra- och tredjepris är på 100 000 respektive 50 000 kronor.

Förutom Stockholms universitet är även KTH, Handelshögskolan, Karolinska institutet, Uppsala universitet, SLU, Linköpings universitet, Dagens Nyheter och McKinsey med som huvudarrangörer.

Tommy Ringart

Läs mer på www.venturecup.org

Anmälan mot universitetet

Programmet Kalla fakta på TV 4 har anmält universitetet till JO, Justitieombudsmannen. Orsaken är att universitetet vägrat lämna ut uppgifter om domar som används i ett forskningsprojekt på kriminologiska institutionen. Juridiska enheten har utrett utlämningsfrågan och funnit att eftersom uppgifterna är sekretessbelagda hos Brottsförbyggande rådet och de är utlämnade därifrån för forskningsändamål överförs sekretessen till universitetet.

Nya bolag ska få ut forskning och utbildning till marknaden

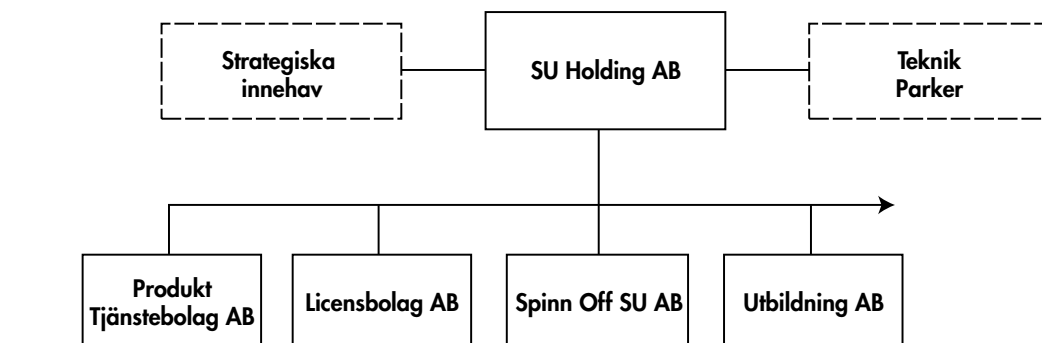
Arbetet med att hitta former för att göra klingande mynt av forskning och idéer från universitetet börjar få fastare konturer. Olika bolagsbildningar som ska hitta, paketera och sälja de idéer som är kommersiellt gångbara har just sett dagens ljus.

Det sammanhållande bolaget heter SU Holding AB. Till detta moderbolag finns en rad bolag knutna som är specialiserade på en viss marknad eller en viss sorts produkter. VD för SU Holding är Anders Wickström:

– Det vi startar nu är en process som det tar mellan fem och tio år att få lönsamhet på. Vi ska vara en länk mellan universitetet och de kommersiella bolagen utanför universitetet. Det gäller att vi är ute i organisationen för att fånga upp bra idéer och att vi sedan kan erbjuda den tid och de resurser som krävs för att undersöka hur pass kommersiellt gångbar en idé är. Kommer vi tillsammans med forskaren eller den som givit idéen fram till att det här är något som går att sälja, hjälper vi till med licenser, marknadsföring med mera.

För att åstadkomma detta ska man ha en liten organisation och istället knyta till sig de konsulter som behövs.

En förutsättning för verksamheten är att det mesta av finansieringen kommer från andra källor än universitetet. Och den första miljonen är säkrad från Teknikbrostiftelsen i Stockholm enligt det ramavtal som nyligen slöts (se även artikel sid 7).

SU-holding AB är moderbolaget som samordnar hela verksamheten. Till de strategiska innehaven räknas Idéagenten AB (se separat artikel). Universitets ägarandel i teknikparker är för närvarande 20 procent i Teknikhöjden AB.

Produktjänstebolag AB ska vara minoritetsägare i de bolag som startas tillsammans med forskare. Det kan till exempel handla om sökprocesser i databaser eller avancerad språkhjälp.

Licensbolaget väntar man med att sjösätta. Man föredrar att samverka med redan etablerade licensbolag som finns på andra högskolor.

Spinn Off SU AB samlar de idéer som idag finns inom förvaltningen och som passar bättre i eget bolag såsom samarbetet med Osteuropa (se separat artikel).

Utbildning AB handlar om att paketera, marknadsföra och sälja utbildning till företag och institutioner (se separat artikel).

Anders Wickström tror att det finns åtskilliga miljoner att tjäna för universitetet. De flesta andra högskolor och universitet är redan igång med den här typen av verksamhet.

Tommy Ringart

Så här ser kärngruppen i SU Holding ut just nu. Längst upp VD:n Anders Wickström, därefter Elisabet Rendahl, Jonas Engberg och Karin Uddén, som alla arbetar inom olika underbolag.

Idéagent ska främja studentföretag

– Vi vill ge studenterna ett tredje alternativ förutom arbete i storföretag eller i den offentliga sektorn. Det gäller att skapa en positiv attityd bland studenterna för att starta eget. Så beskriver Elisabet Rendahl sitt arbete. Hon är VD för det nybildade bolaget Idéagenten Stockholm AB, och var kärordförande 1998.

För att uppmuntra studenter att starta eget satsar man på information, seminarier, workshops med mera.

– Det är många studenter som har bra idéer som det vore synd att inte försöka förverkliga, me-

nar Elisabet Rendahl.

De studenter som vill komma igång erbjuds gratis rådgivning av konsulter. Idéagentens roll är att förmedla kontakter snarare än att vara den som själv ger råd. Elisabet Rendahl betonar också vikten av att inte förmedla färdiga standardlösningar utan att anpassa den typ av konsulter man tar in för varje idé. Idéagenten har avtal med näringslivet, till exempel revisionsbolag, som ställer upp med gratis rådgivning. Uppfinnarföreningens ungdomssektion, Ung Innovation Sverige, skickar också en rådgivare till Stockholms universitet varje on-

dag förmiddag. Hela verksamheten är kostnadsfri för studenterna och bekostas av näringslivet och av Teknikbrostiftelsen i Stockholm. Idéagenten är således inte ett vinstdrivande bolag.

Idéagenten ska också fungera som en mötesplats. Det kan dels handla om att studenter med olika utbildning kan ha nytta av varandra och dels att olika sorters människor kan träffas.

– En del är bra på att kläcka idéer, en del är bra på att starta och driva en verksamhet och då kan Idéagenten vara en träffpunkt.

Liknande verksamhet har dra-

gits igång i Karlstad och Göteborg och givit bra resultat. Initiativet i Stockholm kommer från studentkåren och finansieras med pengar från Teknikbrostiftelsen i Stockholm och med sponsorpengar från företag. Idéagenten ägs till hälften av SU Holding och till hälften av studentkåren.

Tommy Ringart

För mer information om Idéagenten: www.idealagenten.su.se

Unik kompetens kring Central- och Östeuropa i eget bolag

Den första april bildades ett aktiebolag som ska förse såväl Stockholms universitet som svenska organisationer, myndigheter och näringslivet med kunskap om de före detta sovjetrepublikerna och de före detta sovjetiska satellitstaterna i Central- och Östeuropa.

– Spatsiba ...

Jonas Engberg hinner med en kort pratstund med den moldaviska delegationen i korridoren i Bloms hus innan delegaterna begär sig vidare till ett besök på universitetsbiblioteket.

De moldaviska besökarna kommer från Moldova State University i Moldaviens huvudstad Cisinou och är här för att bekanta sig med Stockholms universitet. Delegationens besök här är ett av resultaten av Jonas Engberg sjuåriga arbete med att utveckla kontakterna med universitet i nordvästra Ryssland och i före detta sovjetrepubliker. Ett arbete som nu går in i ett nytt och kommersiellt skede. (Se även artikel i SU-Nytt 2/99).

– Under sju år har vi här vid Stockholms universitet samarbetat med Statsuniversitetet i S:t Petersburg på det universitetsadministrativa området. De senaste två åren har samarbetet vidgats till att omfatta en association av ett femtontal universitet i nordvästra Ryssland som vill förändra och utveckla sina organisationer och ledningssystem. Samarbetet har gett oss en stor kunskap om hur dessa länder fungerar och inte minst ett brett nätverk. Det är dessa kunskaper och kontakter vi nu vill kommersialisera, förklarar Jonas Engberg.

Han tror att den kompetens som det nya bolaget har är unik.

– Det finns gott om experter som kan ge råd på ett makroplan om ekonomin och utvecklingen i de här länderna. Men vi kan ge vägledning på mikroplanet. Vi har brottats med att konkret genomföra stora administrativa reformer vid ett av Rysslands största universitet. Vi har gemensamt med våra ryska kollegor byggt upp ett institut för kvalificerad kunskapsutveckling inom offentlig förvaltning. Institutet utbildar idag både unga studenter och chefstjänstemän vid S:t Petersburgs kommunala och regionala förvaltningar. Allt detta har givit oss en stor erfarenhet om hur beslutsfattare och andra i dessa länder tänker och fungerar. Vilka fallor man ska undvika. Hur

FOTO: YNGVE FRANSSON

man hittar en bra samarbetspartner med mera. Dessutom har vi en mycket bred kunskapsbas här på universitetet.

Förutom Jonas Engberg har Aljona Sandgren och Svetlana Riksdal varit anställda av universitetet för att ta hand om samarbetet med de ryska universiteten och andra Östeuropafrågor. De anställs nu alla tre av det nya bolaget. Tanken är att personalstyrkan endast ska kunna bli obetydligt större. Istället knyter man till sig den kompetens man behöver för varje uppdrag.

De projekt som man redan är i gång med ska in i det nya bolaget. Det gäller till exempel ett uppdrag som går ut på att sprida administrativa utvecklingsprojekt till uni-

versitet i nordvästra Ryssland. Ett annat projekt handlar om datorstödda administrativa system som ska spridas till bland annat Moskvas och Rigas universitet. De här projekten har redan fått stöd från både svenska och europeiska anslagsgivande myndigheter (se även SU-Nytt nr 2/99).

Jonas Engberg ser inget hinder i att på det här sättet fortsätta att driva egna projekt men han tror att många nya kunder kommer att vilja ha hjälp med en tillfällig eller kontinuerlig kunskapsuppbyggnad.

– Vi hoppas kunna bli en resurs för olika aktörer i Sverige som behöver säkra sin kompetensförsörjning när det gäller Central- och Östeuropa. Det kan gälla

En delegation från Moldova State University i Moldaviens huvudstad Cisinou besökte universitetet i april. Besöket var ett av resultaten av de täta kontakter som universitetet har med universitet i nordvästra Ryssland. Ett bolag har bildats som bygger på den kunskap som dessa mångåriga utbyten har givit.

såväl myndigheter och organisationer som det privata näringslivet. En del företag har kört i diket för att de inte har tagit reda på tillräckligt om de spelregler som gäller i dessa länder, säger Jonas Engberg.

Jonas Engberg räknar med att omsättningen under de första åren kommer att ligga på dryga två miljoner kronor. Men han tror att marknaden totalt rör sig om cirka 100 miljoner kronor. Och tanken är att det nya bolaget ska ta åt sig en avsevärd del av denna.

Tommy Ringart

Effektiv och lönsam uppdragsutbildning

Stockholms universitets Holding Utbildning AB – det är arbetsnamnet på det bolag som ska förmedla utbildning till företag och organisationer.

– Stockholms universitet har ett stort försprång eftersom man har tillgång till framstående forskare inom de mest skilda discipliner och kan erbjuda kunderna mycket stor flexibilitet. Det säger Karin Uddén som är konsult och som har utrett frågan hur uppdragsutbildningen på universitetet skulle kunna göras mera lönsam.

Karin Uddén menar att inget av de större företagen idag kan bortse från behovet av att hela tiden utveckla sina medarbetares kom-

petens. Ett tecken på detta är till exempel den kompetensfond på tre procent av lönesumman som Skandia har infört för de anställda. Hon tror att universitetet skulle ha mycket att vinna på att samordna försäljningen av uppdragsutbildningen.

En grundidé är att skräddarsy utbildningarna efter de tilltänkta kundernas behov. Det nya bolaget skulle då fungera som en sorts mäklare mellan institutionerna och kunderna för att sy ihop ett bra utbildningspaket. De pengar man får in ska sedan återföras till de institutioner som medverkat och även användas för att säkerställa bolagets utveckling och

överlevnad. Medverkan i det nya bolaget ska vara helt frivillig. De institutioner som redan har en väl fungerande uppdragsutbildning ska kunna fortsätta med den verksamheten på egen hand.

Eftersom utbildning är en så central del av hela verksamheten på universitetet är en viktig princip för det nya företaget att det inte ska gå att sälja vidare.

Karin Uddén tror att det kan behövas en startsträcka på ett till två år innan verksamheten kan vara i full gång.

Tommy Ringart

Nya vindar blåser för pendlarna

Framtiden är ljus för universitetets kollektivtrafikanter, SL utlovar en uppräckning av buss 40. Öppnandet av ytterligare en tunnelbaneuppgång utreds, och Roslagsbanans stationer Universitetet och Frescati kan komma att slås ihop.

SLs VD Kjell Nilsson har besökt universitetet för att diskutera förbättringar av kollektivtrafiken till och från universitetet. Rektor Gustaf Lindencrona framförde krav på en förbättring av buss 40. Detta har länge stått på universitetets önskelista och blir än viktigare när företagsekonomiska institutionen flyttar till Kräftriket och Fysikcentrum blir klart. Det skulle också förbättra kommunikationerna till och från Socialhögskolan och psykologiska institutionen.

– Det är glasklart att vi ska ha en bra trafik till det nya området, säger Kjell Nilsson, som är mycket positiv till att förbättra buss 40. Vid sidan av mötet med rektor har säkert djungeltrumman varit en effektiv informationskälla för SL-chefen:

– Jag har en dotter som pluggar på universitetet och får höra av henne att det är för mycket folk

på bussarna ibland, berättar Kjell Nilsson.

Kenneth Hakeskytt, chef för SLs centrala affärsområde, säger att SL under våren utreder hur buss 40 ska stärkas. Innan den 15 maj ska det finnas färdiga förslag på hur SL ska lösa de akuta problemen. Antingen kan det bli fråga om fler fasta turer eller så kommer extraturer att läggas in vid behov.

– Man ska kunna komma med bussen, och är den full ska det komma en ny buss ganska omgående, säger Kenneth Hakeskytt:

– Vi kommer att sätta in fler bussar så länge det är praktiskt möjligt.

Praktiskt möjligt är det dock bara under lågtrafik – när det är rusningstid räcker inte antalet bussar till för att sätta in extraturer. Kenneth Hakeskytt säger att SL kan komma att lösa detta genom att hyra in fler bussar eller genom att ta bussar från andra linjer.

Gustaf Lindencrona föreslog också SL att dra någon befintlig busslinje, helst 43:an ända ut till campus. Kenneth Hakeskytt säger att SL är positiva till tanken, men vill inte uttala sig om vilken linje som i så fall kan bli aktuell. Också detta är något som SL kom-

FOTO: MATS HOLLANDER

Nye SL-chefen Kjell Nilsson har flera idéer om hur kommunikationerna till och inom campus kan bli bättre. Det finns planer på förändringar för såväl bussarna som för tunnelbanan och tåget.

mer att utreda under våren. Kenneth Hakeskytt betonar att allt ännu är på planeringsstadiet.

Ombyggnaden av Odenplan som startar på allvar efter sommaren, och som ska pågå ett år kommer säkert att göra tillvaron krångligare för buss 40:s resenärer.

– Buss hållplatserna på Odenplan kommer att ha en flytande tillvaro under byggnadstiden, säger Christer Björk, affärsutvecklare på SL.

Ytterligare uppgång

Den enda uppgången som finns idag vid Universitetets tunnelbanestation får svälja stora mängder resenärer. Men ytterligare en öppning finns förberedd norrut, i en liten betongbunker belägen mellan den nuvarande uppgången och Naturhistoriska riksmuseet.

– Tunnelbaneuppgången har relativt hög prioritet, det är inom möjligheternas gräns att den öppnas 2001–2002, säger Kjell Nilsson.

Enligt trafikplaneraren Leif

FOTO: YNGVE FRANSSON

Arnedal kommer SL att börja skissa på en möjlig inredning till den nya uppgången redan i vår.

SL utreder också om de ska rusta upp Roslagsbanans stationer Universitetet och Frescati eller om de ska slås ihop till en station. Den utredningen ska vara klar vid årsskiftet.

Om SL bestämmer sig för att bevara de nuvarande stationerna kommer de sannolikt att förlängas, breddas och bli mer lättillgängliga. Om de två stationerna slås ihop så kommer den nya stationen att ligga i nära anslutning till den nuvarande tunnelbaneuppgången berättar Leif Arnedal. Men det kan bli problem med genomförandet.

– Det sker en särskild prövning eftersom området ingår i Nationalstadsparken. Restriktionerna gör att det inte är säkert att vi kan få igenom de ändringar vi vill, säger Leif Arnedal.

De bägge stationerna används idag av cirka 850 resenärer per dag. Motsvarande siffra för Östra station är 18 000 och för Täby och Åkersberga cirka 4 000 var.

Calle Arvidson

Nu kommer den – katalogen

Allt tyder på att en tryckt adress- och personkatalog kommer att kunna distribueras under maj månad. Vi vet att den är efterlängtd och vi som på olika sätt arbetar med katalogen kan bara beklaga de kraftiga förseningarna. Tidsplanen för arbetet med att skapa en elektronisk adress- och personkatalog (SUKAT) har reviderats flera gånger och förseningen har en rad orsaker.

Nu är emellertid projektet på rätt köl. Ett stort arbete återstår innan databasen kan tas i drift. En del är av teknisk natur, men en betydande del är av utredande karaktär, som bland annat rör

SUKATs förhållande till andra system. SUKAT är byggt för att kunna kopplas samman med andra system. I första hand med forskningsdatabasen SAFARI och utbildningsdatabasen. (En smygstart är redan gjord. Information om studievägledning som ligger i SUKAT går att nå via utbildningsdatabasen redan idag.) På sikt borde målet vara att även kunna koppla samman andra system för att slippa lägga in samma information på flera ställen.

A N T

Ekonomisk flytt ger plats för service

Omkring 6 000 kvadratmeter kommer att bli lediga i A-huset när företagsekonomiska institutionen flyttar till sina nya lokaler i Kräftriket höstterminen 2000. Nu börjar planeringen för hur de ska användas att komma igång.

Tanken är att delar av A-huset ska användas för att skapa en mötes- och informationspunkt – det ska bli lättare att hitta inom universitetet. Det framkom vid ett informationsmöte som enheten för byggnadsplanering höll i början av april.

– Syftet är att förbättra miljön för studenter, allmänhet och anställda. Vad det innebär konkret vet vi inte, än så länge är vi i ett planeringsskede, säger Jana Robeznieks på enheten för byggnadsplanering.

A-huset kommer förmodligen också att rymma delar av administrationen, datorplatser för studenterna och eventuellt någon institution.

Samtidigt förbereder sig företagsekonomerna för fullt. Spons-

ring ska betala flytten till och inredningen av institutionens nya lokaler i Kräftriket. Sedan tidigare är det klart att universitetsstyrelsen skjuter till en miljon kronor per år i fem år för att täcka serviceavgiften. Övriga merkostnader får institutionen själv bekosta.

Företagsekonomiska institutionen har satt målet högt, 40 miljoner ska samlas in från sponsorer. Därför har man satt igång en kampanj för att locka företag att låta på plånboken. Institutionen har tagit fram en läcker broschyr och utsett en sponsringsansvarig. Ett par gånger i månaden bjuds några företagsledare in på rundvandring i Kräftriket med efterföljande lunch med rektor i Aula Magnas mezzanin. Och campus imponerar på direktörerna berättar Sikander Khan, företagsekonomiska institutionens prefekt:

– Företagsledarna blir förvånade över att vi har så fina anläggningar, så tydligen har vi inte lyckats nå ut med information om det tillräckligt.

Svårigheten är att så många är

ute och söker sponsorpengar. Sikander Khan nämner Karolinska institutet, Tekniska högskolan och mindre högskolor ute i landet som de värsta konkurrenterna om pengarna. Ofta verkar företagens intresse för sponsring vara knuten till deras möjlighet att rekrytera framtida arbetskraft från verksamheten.

Hittills har ett trettiotal företagsledare lunchat med rektor och minst lika många till ska bjudas in. Tio företag har än så länge lovat stödja företagsekonomiska institutionen, däribland ICA, Scania och Öhrnings. Mellan fem och tio miljoner kronor är redan säkrade. Sikander Khan hoppas få in resten, men betonar att summan 40 miljoner är ett idealresultat.

– Vi kan använda mycket av den utrustning vi har idag om vi inte får in hela summan, avslutar han.

Calle Arvidson

Lena Wollin,
Agneta Paulsson
och Anette
Norberg-Tägt.

FOTO: YNGVE FRANSSON

Rockad på Informationsenheten

Informationsenhetens chef Lena Wollin är utlånad till Stockholms akademiska rekorskonvent fram till årsskiftet för att samordna Stockholms akademiska forum, SOL-projektet och Studying Stockholm (Se artikel på sidan 5).

Under tiden är hon tjänstledig från chefskapet men arbetar vidare med två uppgifter vid informationsenheten, nämligen den elektroniska publiceringen och universitetets grafiska profil.

Undertecknad har precis till-

trätt en nyinrättad tjänst som biträdande informationschef, vilket innebär att en del av min tid ska ägnas åt att utveckla enhetens hantering av ekonomi och administration. Jag fortsätter dock precis som tidigare att jobba med interninformationen.

Under Lenas tjänstledighet är jag även tf informationschef.

Agneta Paulsson arbetar vidare med den externa informationen men med ett utökat ansvar för bland annat mediafrågor och

kontakterna med våra samarbetspartners i Frescati under Lenas tjänstledighet.

Ett par "löshästar", Johanna Lundberg och Maria Johansson räddar oss med textproduktion för bland annat SU-Nytt respektive praktisk assistans till och med maj månads utgång.

Anette Norberg-Tägt

Lena Wollin har sin arbetsplats på Stockholms akademiska forum, tel 674 77 74 e-post lena.wollin@info.su.se

Ny styrelse för MSL

En ny styrelse för Manne Siegbahnlaboratoriet har utsetts. Fram till slutet av år 2001 kommer följande personer att sitta i styrelsen: ordförande är direktör Lennart Malmqvist; ledamöter är professor Gunnar von Heine, institutionen för biokemi; docent Sven Mannervik, Fysikum; docent Ulf Wahlgren, Fysikum (även föreståndare för Fysikcentrum); biträdande professor Elisabeth Rachlew-Källne, Fysik KTH; docent Dag Hanstorp, Fysik, Chalmers/Göteborgs universitet samt professor Anders Liljas, Kemicentrum, Lund.

Stålet gav guld

Aula Magna blev ett av de vinnande bidragen till European Award for Steel Structures, en tävling som SU-Nytt berättade om i förra numret. En internationell jury utsåg de vinnande bidragen och priset delas ut i september i samband med en stor stålbyggnadskonferens i London.

Sång över gränserna

Tisdagen 11 maj ordnar kören Frescati röster en konsert i Aula Magna under temat *Gränslöst*. Kören kommer att sjunga allt från svenska visor till kubansk och makedonisk folkmusik, dessutom får man hjälp av koreografer och dansare.

Det är fritt inträde till konserten som äger rum 19.30 – 20.30.

Frescatihallen byggs om

En omfattande ombyggnad av Frescatihallen startar den 13 maj med renovering av E-hallen. Det innebär att de sista gyppassen hålls den 12 maj. Badminton, tennis och innebandy går fortfarande att spela som tidigare. Renoveringen pågår hela sommaren.

Den 1 september planerar Studenterna idrottsförening (SSIF) att inviga sina nya fräscha lokaler och redan dagen efter ska höstens verksamhet starta.

Har du frågor kan du ringa SSIF på tel 15 10 75.

Naturens nya hus i Bergianska Trädgården

Naturens Hus har flyttat från Stora Skuggan till Stora Gustafsborg i Bergianska Trädgården. Huset är ett forum för natur- och miljöpedagogik och här finns forskare, trädgårdsmästare och pedagoger som berättar och föreläser.

Hit kan grupper och sällskap komma för visningar eller utbildning.

Den 26 april invigdes de nya lokalerna av universitetets rektor Gustaf Lindencrona.

Den 30 maj är huset öppet för allmänheten mellan kl 11 – 16 under temat *Titta det groor. Från grodd till färdig planta*. Fröställning och aktiviteter för hela familjen kring odling och växter ordnas då i Naturens nya hus, Stora Gustafsborg.

Agnes Englund

För information och bokning ringer du 16 7030.

Mer om Naturens Hus och aktiviteterna i Bergianska Trädgården kan du läsa under Internetadressen: www.bergianska.se/

FOTO: YNGVE FRANSSON

Biblioteket vill handla böcker billigt

På universitetsbiblioteket pågår just nu ett arbete med upphandling av bok- och tidskriftsagenter. Agenterna fungerar som en länk mellan bibliotek och förlag. De lägger beställningar hos de olika förlagen, de reklamerar och sammanställer fakturor till biblioteket.

– Syftet med upphandlingen är att man genom ett ramavtal för hela universitetet kan uppnå lägre priser på både böcker och tids-

skrifter, säger Catarina Ericson-Roos, chef vid enheten för litteraturförsörjning på biblioteket och den som ansvarar för upphandlingen.

Dessutom hoppas hon på att kunna få bättre service, till exempel i form av kortare leveranstider och elektronisk information om nyutkommen litteratur.

– Idag har vi en mängd olika leverantörer på biblioteket och även inom övriga universitetet, vilket gör att vi inte kan uppnå så

höga rabattsatser. Dessutom tar det tid att fakturera så många. Att bara använda ett fåtal leverantörer blir definitivt en administrativ rationalisering.

Efter annonsering i EU-tidningen *Official Journal* har ett antal anbud kommit in och utvärderingen beräknas vara klar till midssommar. De leverantörer som biblioteket knyter avtal med kommer att kunna användas av hela universitetet och följaktligen ge biblioteket, institutioner och en-

skilda forskare bättre villkor.

– Det är viktigt att poängtera att avtalen inte kommer att vara tvingande för institutionerna, säger Catarina Ericson-Roos. Men på biblioteket hoppas vi förstås att så många som möjligt kommer att finna villkoren så fördelaktiga att de väljer de avtalade leverantörerna. När allt är klart kommer vi att gå ut med information om leverantörer, prisräbatter och serviceförmåner.

Madeleine Salomon

Kvinnliga prefekter ska både bestämma och vårda

Med hjälp av en extern konsult genomfördes under höstterminen 1998 en serie gruppsamtal för kvinnliga prefekter vid universitetet. Initiativet kom från jämställdhets-handläggarna och samtalen skedde i två parallella grupper med fyra till fem personer som träffades två timmar var tredje vecka.

Tanken med projektet var att deltagarna skulle få möjlighet att diskutera ledarskapets villkor med sina kvinnliga kolleger. I en öppen dialogform fick prefekterna diskutera med varandra om vilka förväntningar både de själva och andra haft på deras chefskap, just tack vare att de är kvinnor.

Enligt den rapport som sammanställts från samtalen framgår att omgivningen inte bara förväntar av en kvinnlig chef att hon ska vara arbetsledare. Det ställs också krav på kvinnorna att de ska vara omvårdande, förstående och lyssna mer till personalens behov än vad de manliga kollegerna gör.

En av deltagarna i gruppdiskussionerna var Anna-Lena Lindquist, prefekt på Institutionen för socialt arbete – Socialhögskolan och chef för 120 personer.

– Jobbet som prefekt är oerhört krävande. Många kvinnor tänker sig nog för en extra gång innan de hoppar på en sådan här post. Jag tror att kvinnor värderar sin tid på ett annat sätt än män. De ser slitgörot. Därför kan det vara svårt att rekrytera kvinnor till prefektposterna. Det är ingen slump att de flesta kvinnor är ställföreträdande prefekter. De kvinnor som ändå blir prefekter slutar ofta efter en period. Till skillnad från männen är de inte lika angelägna om att hålla sig fast vid sitt chefskap.

– Kvinnor känner sig många gånger osäkra i ledarrollen. Därför är den här typen av nätverk bra. Det blir ofta mer prestigelösa samtal när kvinnor träffas själva.

För Anna-Lena Lindquist har träffarna betytt mycket. Inte minst

Som prefekt för Institutionen för socialt arbete – Socialhögskolan vet Anna-Lena Lindquist att kraven på kvinnor i chefsposition är hårda. Ett sätt att få stöd är den typen av gruppsamtal med andra kvinnliga prefekter som varit en del av jämställdhetsarbetet.

för att det gett henne möjlighet att bekanta sig med kollegor.

– Tyvärr är jag besviken på att det var så få träffar och att det inte blev någon fortsättning. Jag såg det hela som en investering till något som skulle fortgå en längre period. Män har ju sina naturliga nätverk. Kvinnor måste bestämma sig för att skapa sådana kontaktytor. För mig har de redan varit värdefulla. När jag hoppade på en chefsutbildning för både män och kvinnor visade det sig att även en kollega från träffarna gick den, och att vi redan kände varandra var ett stort stöd. Dessutom fattade vi i gruppen tillsammans ett beslut om att träffa Inger Löfroth, som är chef på ekonomibyrån, för att lära oss hantera ekonomisystemet.

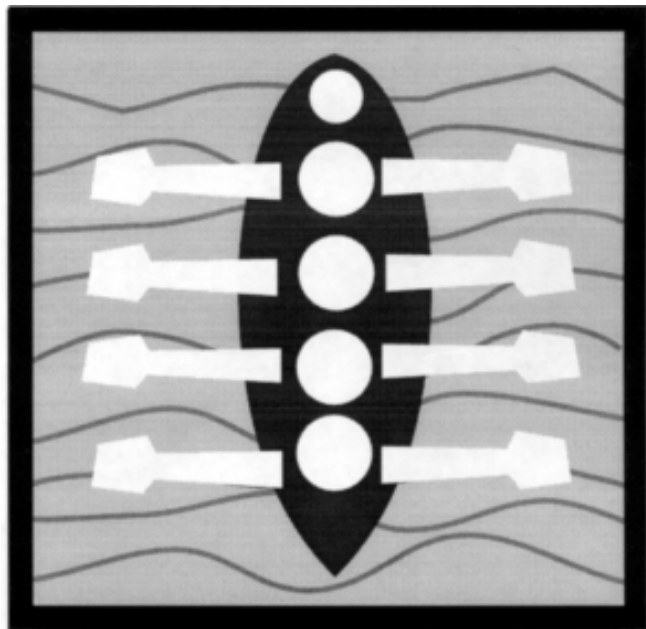
Britt Hultén, prefekt på institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMK), har också deltagit på träffarna. Precis som Anna-Lena Lindquist tycker hon det är viktigt med kvinnliga nätverk. Den grupp hon var med i har fortsatt att träffas.

– I små grupper får man möjlighet att reflektera öppet och diskutera konkreta situationer. Vi kvinnor behöver stärka varandra och höja vår självkänsla. Även om jag personligen inte blivit särbehandlad som kvinna på min institution, så finns det manliga strukturer i universitetets hierarki som bör lyftas fram. Det är till exempel fortfarande så att de manliga prefekterna pratar och dominerar mer än kvinnorna på möten. Som kvinnlig prefekt får man vara lite tuff för att synas och höras.

Madeleine Salomon

FOTO: YNGVE FRANSSON

Börja träna!

För tredje året i rad arrangerar Akademiska Hus i Stockholm AB en klassisk kamp i inriggad fyra med styrman mellan huvudstadens universitet och högskolor på Brunnsviken lördagen den 4 september 1999. För vidare information; Studenter kontakta idrottsutskottet/ studentkåren. Lärare/personal kontakta Ulf Hultberg Akademiska Hus, tfn 783 24 22 eller 070-516 03 56.

Plan för säkrare datorer på universitetet

Trasiga hårddiskar och datorintrång.

Virus och små program i datorn som gör att andra kan läsa dokument och köra dina program.

Allt är sådant som den ökande datoranvändningen vid universitetet har fört med sig.

Som stöd i arbetet med att skydda sig mot problemen har nu ett policydokument för IT-säkerhet tagit fram.

Jan-Eric Berg är universitetets IT-säkerhetschef och har under snart två år börjat lägga upp ett säkerhetsarbete för verksamheten. Det har bland annat inneburit att han undervisat och informerat inom universitetet, fångat hackers och stångats med år 2000-problem. Som ett resultat av hans arbete finns nu ett dokument som bland annat klarlägger ansvaret för IT-säkerheten.

– Genom att vi utrett vem som ansvarar för säkerheten på olika nivåer vid universitetet har det första steget mot ett permanent och fungerande säkerhetsarbete tagits. Nästa steg är att ta fram ett centralt dokument som reglerar vad universitetet kräver i säkerhetshänseende, som till exempel att alla måste ha virus-skydd och säkerhetskopiera re-

gelbundet, säger Jan-Eric Berg.

En nyhet i dokumentet är att han kommer att utföra en årlig säkerhetskontroll av alla centrala datorsystem, för att kunna få en överblick över tillståndet.

– Det är för att kunna informera universitetets ledning om säkerheten och risken för olika problem.

Och orsak till oro finns. Dagligen upptäcks två till tre intrångsförsök av olika grad på universitetets datorer, men mörkertalet är okänt. Förutom datorvirus har det dessutom nyligen dykt upp program som gör att datorer kan gå att styra utifrån, så kallade trojanska hästar. Ett sådant skadligt program kan till exempel dölja sig i ett oskyldigt yttre program som laddas ned från Internet. När det ligger på datorn kan en

utomstående till exempel läsa dokument eller tjuvlyssna på samtal om den drabbande datorn är utrustad med mikrofon. Det går också att ta sig in i andra system som datorn är uppkopplad till. Trojanska hästar liksom datorvirus går dock att hitta med antivirusprogram om de är uppdaterade regelbundet.

Jan-Eric Berg håller som ett komplement till policydokumentet på med att ta fram en handbok i IT-säkerhet, riktad till såväl vanliga användare som till IT-ansvariga på enheter och institutioner.

– Men även om den här säkerheten är nödvändig är det ändå något som många kan knorra över, eftersom det innebär extra kostnader i verksamheten, säger han.

Ett gammalt sådant krav är att varje institution eller enhet måste ha utsett en IT-säkerhetsansvarig och även måste ha kompetent personal som kan hantera nätverk och datorsystem. Det har lett till att allt fler har skaffat egna systemansvariga. En del tjänster delas också av flera institutioner.

Andreas Nilsson

Dokumentet om IT-säkerhet skickas ut till prefekter och chefer. Det finns också på www.su.se/IT. Aktuell information om trojanska hästar och virus finns på www.insidan.su.se. För frågor går IT-säkerhetschef Jan-Eric Berg att nå på tel 16 10 16 eller e-post jeb@tb.su.se.

TEKNIKHÖJDEN

Teknologipark för Kungliga Tekniska Högskolan
och Stockholms universitet i samverkan
för nya produkter och företag!

Teknikhöjden erbjuder kostnadsfri
patent- och affärsrådgivning

STOCKHOLMS TEKNIKHÖJD AB, Björnäsvägen 21, 113 47 Stockholm Tel: 790 97 00 (vx)
Fax: 15 85 52 E-post: info@teknikhojden.se www.teknikhojden.se

Fysiker får fast grund

Efter många och långa förseningar har nu byggandet av Fysikcentrum äntligen kunnat påbörjas.

Nära 200 inbjudna gäster hade slutit upp måndagen den 29 mars för att se förre inrikesministern Jörgen Andersson gjuta den första grunden till Fysikcentrum. Redan höstterminen år 2001 ska lokalerna vara inflyttningsklara och de första föreläsningarna hållas.

Johanna Lundberg

Svalt intresse för personaldatorer

Få institutioner har näppat på erbjudandet från i höstas om att anställda kunde få hyra datorer med så kallat bruttolöneavdrag. En orsak är troligen de ganska omfattande avtal som måste upprättas mellan universitetet och den anställda. Nu finns nya datorer och institutionerna har fått information om vad som bör finnas med i avtalen.

– Ungefär åttio datorer har förmedlats av Datakom. Det är färre än vi trodde och ser vi på totalt antal anställda är det relativt lite, säger Kjell Gullberg, IT-koordinator vid Tekniska byrån.

Han ser flera anledningar till det svala intresset. En är att besluten om erbjudandet tas ute på institutionerna, där prefekten måste engagera sig. Dessutom tror Kjell Gullberg att många anställda vid ett universitet redan har dator hemma. Eftersom universitetets erbjudande kom relativt långt efter att möjligheten till bruttolöneavdrag lanserades av regeringen under förra året, kan det också hända att anställda har fått hem datorer genom andra familjemedlemmar.

För institutionerna är det även en hel del att tänka på innan de anställda kan erbjudas sina datorer. Varje institution måste utfor-

ma ett avtal som reglerar en rad olika saker mellan institutionen som äger datorn och den anställde som hyr den.

– Vi märkte att det inte hände något alls förrän vi gick ut med kompletterade information och skrev ihop ett slags standardavtal som institutionerna kunde kopiera.

Aleksander Acimovic, chef på Datakom säger att man räknade med 500 sålda datorpaket. Det dåliga gensvaret har gjort leverantörerna besvikna, men nu förhandlar Datakom med dem om nya datorpaket som ska vara mer attraktiva.

– Målsättningen är att vi ska få bättre produkter för mindre pengar, säger Aleksander Acimovic.

När allt är klart hoppas han bland annat kunna erbjuda platta bildskärmar för de som vill ha det. Dessutom kan även Mac-paket köpas av institutionerna.

Andreas Nilsson

Information om personaldatorerna finns på www.su.se/IT/hyrpersonaldator.html.

Datorpaketen presenteras på www.datakom.su.se

Tusenårsfest i Aulan

Har du inte bestämt dig för hur du ska fira in det nya millenniet? I Aula Magna blir det en stor nyårsfest och förberedelserna pågår nu för fullt. Festen som går under arbetsnamnet Magna 2000 arrangeras av universitetet och studentkåren och är till för både anställda och studenter.

– Men självklart är släkt och vänner, nära och kära också välkomna. Det ska inte vara en personalfest, utan en vanlig fest i våra fina lokaler, säger Carin Sjöström på Konferensservice som är projektledare.

– Eftersom vi har en så bred målgrupp ska vi ha ett program där det finns något för alla smaker. En idé är en humoristisk historisk kavalkad som utnyttjar aulans multimediautrustning. Och självklart blir det ett vackert och pampigt fyrverkeri också.

Kostnaden för kalaset är inte bestämd ännu, men även den kommer att anpassas till gästernas olika plånböcker genom att en rad "paket" kommer att säljas. Biljetterna planeras att börja säljas när höstterminen börjar.

Under våren arbetar nu Carin Sjöström för fullt med att sprida information om festen. Närmast försöker hon engagera andra föreningar vid universitetet i förberedelserna.

Andreas Nilsson

De som vill veta mer eller hjälpa till med festen kan nå Carin Sjöström på tel 16 19 95 eller e-post carin.sjostrom@konferensservice.su.se.

Hjärnan i Vetenskapens lustgård

På promenadavstånd från varandra och mitt i Nationalstadsparken ligger universitetet, Kungl Vetenskapsakademien, Naturhistoriska riksmuseet och Bergianska trädgården. Tillsammans bildar dessa *Vetenskapens lustgård*, ett namn som etablerades förra året när Stockholm var kulturhuvudstad. Samarbetet manifesterades främst i vetenskapsfestivalen.

Årets första gemensamma aktivitet i lustgården äger rum första veckan i maj. Då blir det föreläsningar, teater och visningar under temat hjärnan, som valts med anledning av *Hjärnåret 1999*. Riksmuseets utställning om hjärnan pågår dessutom till och med maj.

Programmet finns på universitetets hemsida under Aktuellt, Öppna föreläsningar, och en egen hemsida är under arbete och kommer att läggas under www.vetenskapenslustgard.org.

Prefekterna har tidigare fått information om Vetenskapens lustgård, som kommer att vara en kanal för att informera om populärvetenskapliga aktiviteter.

Agneta Paulsson

Den som vill veta mer om lustgården kan kontakta Agneta Paulsson på tel 16 22 56 och e-post agneta.paulsson@info.su.se.

Ung arg och nöjd krigsforskare

I VANLIGA FALL är Katarina Rosengren Falk inte någon stridbar person. Trots att hon är feminist har hon aldrig stått på barrikaderna. Men när den senaste anställningen av doktorander vid litteraturvetenskapliga institutionen enbart bestod av män, fyra hos litteraturvetarna och två vid avdelningen för idéhistoria, fick hon nog. I vrede skrev hon en arg debattartikel på DN:s kultursidor.

– Det var tack vare att faxen inte fungerade som jag fick iväg brevet, förklarar Katarina Rosengren Falk när vi ses på Café Sumlen i bottenvåningen på Kungliga biblioteket.

– Hade jag behövt skriva ut på skrivaren och sedan fäxa hade jag blivit nervös och kanske aldrig skickat det. Nu skrev jag ett e-mail rakt ur hjärtat.

Orsakade diskussion

Och reaktionen lät inte vänta på sig. Snart var hon i polemik med Anders Cullhed, professor i litteraturvetenskap. Han förklarade det hela med att det tidigare under våren tillsatts två kvinnor på doktorandtjänsterna vid litteraturvetenskapliga institutionen. Samtidigt tillträdde ytterligare en kvinnlig doktorand en tjänst inom projektet *Barnlitteraturen och berättandet*. Men visst, det råder fortfarande skillnad mellan antalet anställda kvinnor och män vid universitetet. Det höll Anders Cullhed med om.

– Att det ska ta så lång tid att uppnå jämställdhet. Det borde vara en självklarhet med "varannan damernas", säger Katarina Rosengren Falk, upprört. Men det går trögt att förändra invanda strukturer, trots att viljan finns. För det gör den. Men därifrån är det långt till handling.

– I slutbetänkandet av utredningen *Viljan att veta och viljan att förstå. Kön, makt och den*

FOTO: YNGVE FRANSSON

Profilen

Namn: Katarina Rosengren Falk

Född: 1967 i Visby

Familj: Johannes Falk och barnen Max 8 och Nike 4 år

Bor: I Vasastan

Fritidsintressen: Middagar med vänner och långpromenader

Favoriträtt: Grekisk sallad

Senaste bok: *Mandarinerna* av Simone de Beauvoir

Senaste film: *Fucking Åmål*

kvinnovetenskapliga utmaningen i högre utbildning, som Ebba Witt Brattstöm varit med och skrivit, kan man se hur kvinnor diskrimineras och förbigås om och om igen på alla nivåer i det akademiska systemet.

– Ett exempel är seminarierna som många kvinnor upplever som destruktiva. Istället för att dessa är konstruktiva och uppmuntrar alla till att våga göra sin röst hörd och skriva så

bra avhandlingar som möjligt så dominerar ofta inställningen att det är en maktkamp mellan olika inriktningar. Det gäller att vara kritisk på ett aggressivt sätt. Det är väldigt okvinnligt och gnär därför inte kvinnorna alls.

Vanlig doktorand

Men vem är då Katarina Rosengren Falk? Själv vill hon inte se sig som en gnällspik. Tills artikeln i DN publicerades var hon en doldis i den akademiska världen. När vi slår oss ned vid cafébordet undrar hon lite försiktigt varför hon valts till profil i SU-Nytt.

– Jag är ju bara en vanlig doktorand som lever på studiemedel, säger hon med en suck. Och visst är det tufft att få det hela att gå runt med två små

barn och en man som är konstnär.

– Samtidigt är det ibland perfekt att forska när man har små barn eftersom man fritt disponerar över sin egen tid. Men när barnsjukdomarna kommer slag i slag samtidigt som det är inlämning av avhandlingsavsnitt kan det bli panik.

Avhandlingen hon skriver på i idéhistoria heter *Från krigskonst till krigsvetenskap*. Den handlar om synen på krig i Sverige under 1700-talet. Kort försöker hon berätta om olika skolor och teoribildningar inom krigsvetenskapen för mig. Det är inte svårt att dra paralleller till vad som händer idag. Redan på 1700-talet fanns forskare som menade att krig kunde vara oblodiga. Kanske är det liknande tankegångar som ligger bakom dagens precisionsvapen?

Rädd för flickskola

Att en feminist valt ett sådant ämne som krig kanske kan te sig lite märkligt. Men Katarina Rosengren Falk förklarar att hon är uppriktligt intresserad av ämnet. Sedan är hon inte helt positiv till kvinnoforskningens status. Sådana ämnesval kan ibland vara en kvinnofälla.

– Se bara på Centrum för kvinnoforskning, som har placerats i Kräfteriket, långt ifrån övriga institutioner på campus. Risken är att kvinnoforskningen blir som en flickskola, något som bara berör kvinnor.

Katarina Rosengren Falk kan kanske ge intryck av att vara en arg person, som hela tiden känner sig orättvist behandlad. Men det är i så fall en felaktig bild.

Hon är nöjd med sin institution och menar att kurserna varit bra.

– Jag har träffat många bra förebilder under utbildningen. Det är väl kanske därför jag är förvånad över att jämställdhetsarbetet går så långsamt. Och visst är jag feminist. Men jag är inte extrem.

Madeleine Salomon